

Μαθηματικός Λογισμός II

Φυλλάδιο ασκήσεων 10

1 Ιουνίου 2010

1. α) Να υπολογιστεί η κατευθυνόμενη παράγωγος $D_u f(x_0)$ της συνάρτησης $f(x, y) = xy + 4\sin(x)$ στο σημείο $x_0 = (0, 1)$ κατά την κατεύθυνση του διανύσματος $u = (3, 4)$
β) Να υπολογιστεί η κατευθυνόμενη παράγωγος $D_u f(1, -1, 2)$ της συνάρτησης $f(x, y, z) = x^2 y^2 + z(x + y)$ στο σημείο $A = (1, -1, 2)$ κατά την κατεύθυνση του διανύσματος $u = \frac{1}{5}(0, 3, 4)$.
Τι συμπέρασμα βγαίνει από το αποτέλεσμα;

Απάντηση

α)

$$D_u f(x_0) = \lim_{t \rightarrow 0} \frac{f((0, 1) + t(\frac{3}{5}, \frac{4}{5})) - f(0, 1)}{t} = \frac{6}{5}$$

β)

$$D_u f(x_A) = \vec{\nabla} f \hat{u} = (4, 0, 0) \cdot (0, \frac{3}{5}, \frac{4}{5}) = 0$$

Άρα το διάνυσμα είναι κάθετο στην κλίση.

2. Εάν $f(x, y) = e^{xy^2}$ και $x = x(t) = t \cos(t)$, $y = y(t) = t \sin(t)$ υπολογίστε την ολική παράγωγο $\frac{df}{dt}$ στο σημείο $t = \frac{\pi}{2}$

Απάντηση

$$\frac{df}{dt} = \frac{df}{dx} \frac{dx}{dt} + \frac{df}{dy} \frac{dy}{dt}$$

Αντικαθιστούμε για $t = \frac{\pi}{2}$, και παίρνουμε $\frac{df}{dt} |_{t=\frac{\pi}{2}} = -\frac{\pi^3}{8}$

3. Να εξεταστούν οι παρακάτω συναρτήσεις για μέγιστες - ελάχιστες τιμές:

α) $f(x, y) = x^2 + y^2 - 4x + 6y + 25$

β) $g(x, y) = x^3 + y^3 + 3xy$

Απάντηση

α) Ελάχιστο για $x = 2, y = -3$

β) Μέγιστο για $x = -1, y = -1$. Σαγματικό σημείο στην αρχή των αξόνων.

4. Να βρεθούν τα ολικά μέγιστα και ελάχιστα της συνάρτησης $z = f(x, y) = 2x^2 - 4x + y^2 - 4y + 1$ στο κλειστό τριγωνικό χωρίο που φράσσεται από τις ευθείες $x = 0, y = 2, y = 2x$ στο 1ο τεταρτημόριο.

Απάντηση

Ολικό μέγιστο στην αρχή των αξόνων, ίσο με 1. Ολικό ελάχιστο στο σημείο $A(1, 2)$ ίσο με -5.

5. Βρείτε τα τοπικά μέγιστα και ελάχιστα της συνάρτησης $f(x_1, x_2) = x_1^3 + x_2^3 - 3x_1 - 12x_2 + 20$.

Απάντηση

Μέγιστο στο $A(-1, -2)$. Ελάχιστο στο $B(1, 2)$.

6. Δίνεται ένα ορθογώνιο παραλληλεπίπεδο δεδομένου όγκου V , ανοιχτό από πάνω. Βρείτε ποιές θα πρέπει να είναι οι διαστάσεις του x_1, x_2, x_3 έτσι ώστε το συνολικό εμβαδό των πλευρών του να είναι ελάχιστο.

Απάντηση

$$x = y = \sqrt[3]{2V}, \quad z = \sqrt[3]{\frac{V}{2}}$$

7. α) Η θερμοκρασία των σημείων του χώρου ορίζεται από την συνάρτηση $T(x, y, z) = x^2 - y - 2z$. Ένα πτηνό που βρίσκεται στο σημείο $A(1, 2, 1)$ πετάει προς την κατεύθυνση του διανύσματος $\vec{u}(\frac{2}{3}, \frac{-1}{3}, \frac{2}{3})$ με την ελπίδα ότι θα ζεσταθεί. Είναι οι ελπίδες του βάσιμες;
- β) Η θερμοκρασία των σημείων του χώρου ορίζεται από την συνάρτηση $f(x, y, z) = x^2y + yz - e^{xy}$. Να υπολογιστεί ο ρυθμός μεταβολής της θερμοκρασίας στο σημείο $P(1, 1, 1)$ ως προς την κατεύθυνση του διανύσματος $\vec{PO}$, όπου O η αρχή των αξόνων. Να βρεθεί η κατεύθυνση του μέγιστου ρυθμού μεταβολής της θερμοκρασίας στο σημείο P .

Απάντηση

- α) Ναι, γιατί το διάνυσμα u είναι στην κατεύθυνση της κλίσης σε εκείνο το σημείο.
- β) Είναι η παράγωγος προς την κατεύθυνση του $\vec{PO}$, ίση με $\frac{2e-5}{\sqrt{3}}$. Ο μέγιστος ρυθμός μεταβολής της θερμοκρασίας στο σημείο P είναι προς την κατεύθυνση της κλίσης, $\nabla f = (2 - e, 2 - e, 1)$.